Spis treści

Wstęp 7

Część I. Jakość kształcenia w szkolnictwie wyższym

Dawid Wosik
Jakość kształcenia w szkolnictwie wyższym – sposoby definiowania, metody zapewnienia i oceny, zarządzanie 11

Część II. Zapewnienie jakości w szkolnictwie wyższym – obowiązek i wyzwanie

Tadeusz Wawak
Agencje zewnętrznego zapewnienia jakości w systemie oceny zgodności w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego 99

Stefan Doroszewicz
Elementy projektu systemu zarządzania jakością kształcenia w Szkole Głównej Handlowej . . 113

Joanna Pleszko, Elżbieta Wojniłko
System zarządzania jakością kształcenia w szkolnictwie wyższym na przykładzie Akademii Morskiej w Szczecinie 125

Marta Tutko
Zarządzanie jakością kształcenia – komunikat z badań. 135

Justyna Maciąg
Monitorowanie i ocena sprawności systemu zapewnienia jakości kształcenia w wybranych szkołach wyższych województwa śląskiego 151

Sławomir Zapłata
Skuteczny system zarządzania jakością – wykorzystanie doświadczeń różnych branż w szkolnictwie wyższym 165

Część III. Zapewnienie, ocena i doskonalenie jakości w szkole wyższej – doświadczenia praktyczne

Anna Kobylińska
Metodyka badań jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym. Wyniki pomiarów jakości kształcenia studentów studiów stacjonarnych w Szkole Głównej Handlowej 181

Alina Adamus, Dawid Wosik
Studencka ocena jakości kształcenia na przykładzie Akademii Ekonomicznej w Poznaniu i Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie 193

Stefan Doroszewicz
Jakość kształcenia studentów studiów stacjonarnych SGH i AE Poznań w kontekście modeli kształcenia wg Joyce'a i innych teoretyków 203

Alfreda Kamińska, Emilia Werner
Ocena jakości kształcenia na Wydziale Menedżerskim Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie w oparciu o badanie karier zawodowych absolwentów oraz wybranych elementów działania szkoły 213

Tomasz Cuber
Analiza porównawcza jakości kształcenia w opinii absolwentów polskich i szwedzkich na przykładzie Instytutu Zaawansowanego Kształcenia Pielęgniarek Uniwersytetu w Göteborgu i Lubelskiego Wydziału Pielęgniarskiego Akademii Medycznej 223

Ewa Kostrzewa, Franciszek Milewicz, Adam Maciej Sosnowski
Problemy realizacyjne sytemu zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania „Copernicus" we Wrocławiu 235

Zofia Godzwon
Miejsce samooceny w doskonaleniu zarządzania jakością 243

Eryk Kurcius, Justyna Maciąg, Monika Sraga
Zastosowanie łańcuchów Markowa w ocenie skuteczności procesu kształcenia w szkole wyższej 259

Przemysław Korytkowski, Emma Kusztina, Przemysław Różewski, Oleg Zaikin
Podejście do tworzenia kursów nauczania zdalnego w środowisku laboratorium wirtualnego . 271

WSTĘP

Szkolnictwo wyższe jest bardzo ważną częścią systemu edukacyjnego każdego kraju. To absolwenci szkół wyższych obejmują stanowiska związane z kształceniem na wszystkich szczeblach edukacji, zarządzaniem, opieką medyczną, stanowieniem i egzekwowaniem prawa, jak również te decydujące o polityce narodowej, regionalnej czy samorządowej. Można zatem dostrzec bezpośrednią zależność między wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w procesie kształcenia na poziomie wyższym a potencjałem społeczeństwa, który stanowi zaplecze rozwoju gospodarczego kraju. Im wyższa jakość kształcenia na poziomie wyższym, tym większy jest ten potencjał. Uczelnie, jako podmioty kształtujące podaż usług edukacyjnych na poziomie studiów wyższych, muszą spełniać obowiązki związane z koniecznością ciągłego nadzoru nad procesem świadczenia usług edukacyjnych, ze stosowaniem nowoczesnych metod nauczania, z dbałością o zgodność procesu kształcenia z powszechnie akceptowanymi standardami wiedzy, a także z ciągłym doskonaleniem organizacji i zarządzania z uwzględnieniem troski o klienta.

Problematyka jakości kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym nabiera szczególnego znaczenia. Już drugą dekadę jest nie tylko przedmiotem ożywionych dyskusji w środowisku akademickim, ale również elementem kształtowania polityki edukacyjnej państwa. Najwyższy w Europie współczynnik przyrostu liczby szkół wyższych, decydujący o bardzo pożądanym wzroście współczynnika skolaryzacji, wiąże się jednak z dużym zróżnicowaniem jakościowym oferty edukacyjnej. Dlatego też zainicjowano działania zmierzające do podniesienia jakości kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym. Impulsem była reakcja samego środowiska akademickiego, która doprowadziła do utworzenia systemu akredytacji środowiskowej. Kolejną inicjatywą bezpośrednio związaną z zapewnieniem odpowiednich standardów jakości kształcenia było uchwalenie aktów prawnych wprowadzających obowiązek akredytacji państwowej (powszechnej) w polskim szkolnictwie wyższym. Co istotne, uzyskanie akredytacji środowiskowej to dowód dobrowolnego zaangażowania szkoły wyższej w podnoszenie jakości kształcenia, a spełnienie standardów środowiskowych komisji akredytacyjnych powinno z założenia gwarantować zgodność z wymaganiami prawnymi. Z tego punktu widzenia fundamentalnego znaczenia nabiera skuteczność akredytacji środowiskowej w aspekcie jej wpływu na doskonalenie funkcjonowania polskich szkół wyższych i dostarczanie rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania jakością.

Niniejsza publikacja wiąże się z realizacją celu konferencji pt. „Systemy zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym – aspekty praktyczne", zorganizowanej dnia 5 grudnia 2006 r. w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Konferencja została objęta patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr. hab. Michała Seweryńskiego oraz Jego Magnificencji Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu – prof. dr. hab. Witolda Jurka. Określony przez organizatorów cel uwzględniał wymianę doświadczeń i opinii oraz dyskusję środowiskową na temat szeroko rozumianego zapewnienia jakości w polskich szkołach wyższych.

Zakres konferencji obejmował następujące zagadnienia:

1) wdrażanie, utrzymywanie oraz doskonalenie systemów zapewniania i zarządzania jakością w polskich szkołach wyższych,
2) praktyczne rozwiązania organizacyjne sprzyjające doskonaleniu jakości kształcenia,
3) ocena jakości kształcenia w szkołach wyższych – metodyka i wyniki badań.

Konferencja adresowana była do przedstawicieli środowiska akademickiego, w szczególności do osób odpowiedzialnych za ustanawianie, nadzorowanie oraz doskonalenie systemów zapewniania i zarządzania jakością w szkołach wyższych. Problematyka konferencji była bezpośrednio związana z aktualnymi wydarzeniami towarzyszącymi przebiegowi Procesu Bolońskiego.

Podobnie do tematyki konferencji, strukturę niniejszej publikacji podzielono na dwa bloki tematyczne. Są one poprzedzone rozdziałem autorstwa redaktora monografii na temat kluczowych zagadnień jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym, w tym sposobów jej definiowania, metod zapewnienia i oceny oraz zarządzania.

Rozdział drugi nosi tytuł Zapewnienie jakości w szkolnictwie wyższym – obowiązek i wyzwanie i odnosi się do zagadnień makro związanych z podjętą problematyką.

Rozdział trzeci natomiast pt. Zapewnienie, ocena i doskonalenie jakości w szkole wyższej – doświadczenia praktyczne interpretowany jest przez redaktora niniejszej publikacji jako najbardziej praktyczny. Należy uznać go za „zbiór rad" popartych doświadczeniem, które jest wynikiem sprawdzenia konkretnych rozwiązań w ramach systemów zapewniania jakości i zarządzania jakością w szkołach wyższych.

Dr inż. Dawid Wosik[1]
Redaktor naukowy

[1] Dr inż. Dawid Wosik pełnił funkcję Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego konferencji pt. *Systemy zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym – aspekty praktyczne*, która odbyła się dnia 5 grudnia 2006 r. w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Ponadto pełni funkcję Pełnomocnika Dziekana (Wydziału Towaroznawstwa) ds. Zarządzania Jakością w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, a od sierpnia 2007 r. – Koordynatora ds. Zapewnienia Jakości w dwóch college'ach Higher Colleges of Technology w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

Część I

Jakość kształcenia w szkolnictwie wyższym